Parlament Europejski
2019-2024

Komisja Prawna

2023/2080(INI)

14.7.2023

PROJEKT SPRAWOZDANIA

w sprawie kontroli stosowania prawa Unii Europejskiej w latach 2020, 2021 i 2022
(2023/2080(INI))

Komisja Prawna

Sprawozdawczyni: Catharina Rinzema

SPIS TREŚCI

Strona

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO 3

UZASADNIENIE 6

PROJEKT REZOLUCJI PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO

w sprawie kontroli stosowania prawa Unii Europejskiej w latach 2020, 2021 i 2022 (2023/2080(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając Traktat o Unii Europejskiej (TUE), w szczególności jego art. 2 i 3,

– uwzględniając sprawozdania roczne Komisji z kontroli stosowania prawa UE za lata 2020, 2021 i 2022 z dni – odpowiednio – 23 lipca 2021 r. (COM(2021)0432), 15 lipca 2022 r. (COM(2022)0344) i 14 lipca 2023 r. (COM(2023)0453),

– uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 stycznia 2021 r. w sprawie kontroli stosowania prawa UE w latach 2017, 2018 i 2019[1],

– uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejską a Komisją Europejską z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie lepszego stanowienia prawa[2],

– uwzględniając art. 54 Regulaminu,

– uwzględniając pisma Komisji Spraw Konstytucyjnych oraz Komisji Petycji,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Prawnej (A9-0000/2023),

A. mając na uwadze, że zgodnie z art. 4 ust. 3 TUE oraz art. 288 ust. 3 i art. 291 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej na państwach członkowskich spoczywa główna odpowiedzialność za transpozycję, stosowanie i wdrażanie prawa UE w sposób prawidłowy, harmonijny i terminowy; mając na uwadze, że przepisy unijne powinny być formułowane w sposób zapewniający ich łatwą transpozycję do prawa krajowego;

B. mając na uwadze, że w latach 2020–2022 liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego na jednolitym rynku radykalnie się zmniejszyła – o 80 %; mając na uwadze, że bez nadzoru ze strony Komisji i egzekwowania przez nią przepisów transgraniczna działalność gospodarcza oraz swobodny przepływ osób, towarów, kapitału i usług w UE mogą być poważnie utrudnione;

C. mając na uwadze, że preferowanym przez Komisję sposobem rozstrzygania postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wydaje się dialog z organami krajowymi, a nie stawianie państw członkowskich przed Trybunałem Sprawiedliwości UE (TSUE), co Komisja postrzega jako środek ostateczny; mając na uwadze, że w 2016 r. pracując nad sprawami i skargami dotyczącymi uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, Komisja postanowiła priorytetowo traktować najpoważniejsze naruszenia prawa UE, które znacząco wpływają na interesy obywateli i

[1] Dz.U. C 456 z 10.11.2021, s. 56.

[2] Dz.U. L 123 z 12.5.2016, s. 1.

przedsiębiorstw; mając na uwadze, że w 2017 r. Komisja po raz pierwszy zastosowała to nowe, bardziej ukierunkowane podejście;

Kontrola i zapewnianie stosowania prawa UE

1. z zadowoleniem przyjmuje sprawozdania Komisji z lat 2020, 2021 i 2022 dotyczące kontroli stosowania prawa UE; uważa, że sprawozdania te są kluczowym narzędziem umożliwiającym kontrolę prawidłowej transpozycji i prawidłowego wdrażania prawa UE, oraz uznaje, że umożliwiają one prawodawcom unijnym identyfikację potencjalnych problemów i poszukiwanie środków zaradczych;

2. zauważa, że odkąd Komisji przewodniczy Ursula von der Leyen, całkowita liczba nowych postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego wszczętych przez Komisję spadła z 903 w 2020 r. do 551 w 2022 r.; zaznacza, że całkowita liczba postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego dotyczących jednolitego rynku – nie licząc spraw zamkniętych – jest niepokojąco niższa niż w czasie, gdy Komisji przewodzili José Manuel Barroso i Jean-Claude Juncker; rozumie znaczenie dialogu między Komisją Europejską a państwami członkowskimi na etapie przedsądowym; uważa jednak, że poleganie niemal wyłącznie na dialogu i dyplomacji nieformalnej może prowadzić do politycznych targów z państwami członkowskimi albo do stosowania przez Komisję podwójnych standardów; dlatego ubolewa, że Komisja wydaje się niechętna występowaniu przeciwko państwom członkowskim do TSUE w stosownych przypadkach; wzywa Komisję, aby dokładniej wyjaśniła, w jaki sposób nadaje priorytet poważnym naruszeniom prawa UE, i aby doprecyzowała kryteria wyboru; zaleca, aby Komisja skróciła czas trwania dialogu i nie cofała się przed występowaniem na drogę prawną;

3. zauważa, że Komisja nie wykorzystuje już systemu EU Pilot jako domyślnej platformy dialogu z państwami członkowskimi w przypadku zarzutów naruszenia prawa UE, ponieważ dodatkowo zbiurokratyzowała tę procedurę, nie wnosząc rzeczywistej wartości dodanej;

4. z zadowoleniem odnotowuje, że w 2020 r. utworzono Grupę Zadaniową ds. Egzekwowania Przepisów dotyczących Jednolitego Rynku (SMET), w której skład wchodzą właściwe organy krajowe i Komisja; apeluje o stałą współpracę tej grupy zadaniowej z istniejącym systemem SOLVIT; z zadowoleniem przyjmuje obecne działania w celu określenia, jak SMET może pomagać w rozstrzyganiu spraw dotyczących niewłaściwego stosowania prawa UE, których SOLVIT nie jest w stanie rozstrzygnąć; z zadowoleniem odnotowuje bieżącą sprawozdawczość dotyczącą strukturalnych spraw SOLVIT, które mogłyby stać się projektami SMET;

Harmonizacja wdrażania prawa UE

5. wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspólnego i spójnego działania w odniesieniu do problemów związanych z nadmiernie rygorystycznym wdrażaniem; zauważa, że chociaż należy unikać dodatkowych zbędnych obciążeń administracyjnych, a wręcz należy zmniejszyć obciążenia, aby zapobiec fragmentacji jednolitego rynku, państwa członkowskie mogą stosować bardziej ambitne środki w przypadkach, gdy w prawie Unii określono jedynie normy minimalne; w związku z tym wzywa Komisję, aby przedstawiła szczegółowe wytyczne dla państw członkowskich dotyczące

zapobiegania nadmiernie rygorystycznemu wdrażaniu, w tym wzór „testu nadmiernie rygorystycznego wdrażania” koncentrującego się na ocenie konieczności, proporcjonalności i wykonalności norm krajowych bardziej ambitnych niż odpowiednie przepisy unijne i przepisy krajowe innych państw członkowskich, a także na potencjalnym wpływie takich norm na krajowy klimat biznesowy, tak by zapobiegać niekorzystnym sytuacjom konkurencyjnym i zapewnić zharmonizowane przepisy dla przedsiębiorstw;

6. uważa, że aby ograniczyć problemy związane z nadmiernie rygorystycznym wdrażaniem, Parlament, Rada i Komisja powinny skupić się na przyjmowaniu prawodawstwa UE opracowanego zgodnie z zasadami jasności prawa, przejrzystości i pewności prawa, tak aby było ono łatwe do transpozycji i wnosiło konkretną europejską wartość dodaną; ubolewa, że zbyt często przy stanowieniu prawa UE trzy instytucje zawierają między sobą niejasne kompromisy, a traci się z oczu użytkowników końcowych (obywateli, państwa członkowskie lub przedsiębiorstwa); zaznacza, że prawo Unii musi jasno określać prawa i obowiązki adresatów, szczególnie instytucji i państw członkowskich UE;

7. wyraża zaniepokojenie stosowaniem przez międzynarodowych dostawców tzw. terytorialnych ograniczeń dostaw, które to ograniczenia są nakładane przez dostawców i utrudniają sprzedawcom detalicznym, np. supermarketom, transgraniczne pozyskiwanie towarów w centralnej lokalizacji i ich dystrybucję do innych państw członkowskich[3]; ostrzega, że w rezultacie unijni konsumenci w danym państwie płacą za te same produkty codziennego użytku więcej niż w państwie sąsiednim;

8. z zaniepokojeniem zauważa, że średni czas transpozycji w UE uległ wydłużeniu, jako że transpozycja dyrektyw do ustawodawstwa krajowego trwała w 2019 r. średnio trzy miesiące dłużej niż w 2018 r.;

°

° °

9. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji, Komitetowi Regionów, Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu oraz parlamentom państw członkowskich.

[3] Jak wyjaśniła Komisja: „Najwięksi producenci markowych towarów […] mogą nie mieć bezpośredniego interesu w obniżaniu cen i będą próbować negocjować umowy na poziomie krajowym, aby zachować zróżnicowanie cen. Detaliści w małych państwach członkowskich wskazują, że w przypadku gdy próbują zamawiać towary u hurtowników z innych państw, a nawet bezpośrednio u dostawców na bardziej konkurencyjnych i korzystniejszych cenowo sąsiadujących rynkach, odsyłani są do podmiotu zależnego odpowiedzialnego za dany rynek geograficzny lub do swoich krajowych hurtowników, którzy mają podpisane z dostawcami umowy o zasięgu terytorialnym. Ograniczenia tego rodzaju prowadzą do fragmentacji rynku i mogą skutkować znacznym zróżnicowaniem cen hurtowych między poszczególnymi państwami”, zielona księga Komisji z 31 stycznia 2013 r. w sprawie nieuczciwych praktyk handlowych w łańcuchu dostaw produktów spożywczych i niespożywczych między przedsiębiorstwami (COM(2013)0037).

UZASADNIENIE

Każdego roku Komisja publikuje sprawozdanie z kontroli stosowania prawa UE w roku poprzednim. Sprawozdanie to obejmuje kluczowe aspekty stosowania prawa UE przez państwa członkowskie oraz działania Komisji mające na celu jego egzekwowanie w kolejnym roku. Przedstawia się w nim najważniejsze dochodzenia i postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego prowadzone przez Komisję zgodnie z jej priorytetami politycznymi, a także sprawy dotyczące uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, procesy EU Pilot oraz skargi w podziale na obszary polityki i państwa członkowskie.